

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ МІСТ УКРАЇНИ

Україна - одна з найурбанізованіших країн Європи - у містах мешкає майже 70% населення. Висока концентрація техногенних об'єктів сприяє забрудненню довкілля, знижує комфортність життя. Основними джерелами забруднення атмосфери міста є транспорт, енергетичні системи та промисловість. В результаті формується шумове, вібраційне, електромагнітне та хімічне забруднення міст.

Стан атмосферного повітря має вагомe значення у формуванні комфортності проживання населення. На якість атмосферного повітря урбанізованих територій різних масштабів впливають не лише викиди шкідливих речовин від стаціонарних та пересувних джерел населених пунктів, а й сусідніх територій за рахунок перенесення повітряних мас.

Для багатьох міст України характерна складна екологічна обстановка, обумовлена наявністю і концентрацією підприємств чорної та кольорової металургії, теплоенергетики, хімії та нафтохімії, гірничодобувної промисловості, цементних заводів, значної кількості пересувних джерел забруднення.

Небезпечним є підвищений електромагнітний фон (електромагнітний смог) від різноманітних джерел випромінювання - теле-, радіостанції, радіопередавачі мобільних телефонів.

У містах, як правило, підвищений радіоактивний фон через використання в будівництві гірських порід, що містять природні радіоактивні сполуки. В будь-яких приміщеннях цей фон не повинен перевищувати 20 мкР за годину.

До шумової хвороби схильна більшість мешканців великих міст, які постійно отримують шумові навантаження. Наприклад, нормативні рівні звуку в дБ для мешканців житлових кварталів повинні становити 55 вдень і 45 вночі. Однак

різні джерела техногенного шуму вносять вагомий внесок у звукове середовище міста.

В сучасних міських районах зі значним рухом транспорту рівень шуму близький до небезпечної межі у 80 дБ. Підвищений шумовий фон викликає багато хвороб (стресовий стан, гіпертонія, виразки шлунку). Щоб його зменшити, треба активно використовувати зелені насадження.

Різні породи рослин по-різному поглинають шум. Хвойні породи (ялина і сосна) у порівнянні з листяними (дерева та чагарники) краще регулюють шумовий режим. З віддаленням від магістралі на 50 м листяні деревні насадження (акація, тополя, дуб) знижують рівень звуку на 4,2 дБ, листяні чагарникові - на 6 дБ, ялина - на 7 і сосна на 9 дБ. Листяні породи здатні поглинати до 25% звукової енергії, а 74% її відбивати і розсіювати. Найкращі в цьому відношенні - ялина, ялиця, туя; з листяних - липа, граб.

Сучасне місто як екосистема розглядається в якості сукупності підсистем єдиного територіального цілого: ландшафтно-архітектурного і соціально-економічного. Ураховуючи те, що мешканці міст складають майже 70 % населення держави, наслідком погіршення екологічного стану міст стало різке зростання рівня захворювань населення.

Темпи росту загальної захворюваності за останнє десятиріччя зросли на 35-40%, переважно за рахунок злякисних пухлин, серцево-судинних хвороб, бронхіальної астми, цукрового діабету, алергій.

Високий рівень забруднення атмосферного повітря міст обумовлений здебільшого підвищеним вмістом основних загальнопоширених домішок – формальдегіду, діоксиду азоту, оксиду вуглецю, завислих речовин, а також специфічних шкідливих речовин – фенолу, фтористого водню, аміаку.

З 1990 року спостерігається зменшення викидів ЗР в атмосферу. На жаль така ситуація пов'язана, перш за все, зі скороченням виробництва, адже саме промисловість є основним забруднювачем атмосферного повітря в Україні. Натомість, значно зросла доля пересувних джерел викидів, беззаперечним лідером серед яких є автотранспорт.